

فارسی - عربی

واقعه عاشورا

در منابع کهن

تاریخ طبری (م ۳۱۰ ق)، ارشاد مفید (م ۴۱۳ ق)، فتوح ابن اعثم (م ۳۱۴ ق)
لهوف سید ابن طاووس (م ۶۶۴ ق)، امالی صدوق (م ۳۸۱ ق)
مقاتل الطالبیین ابوالفرج (م ۳۵۶ ق)

عنوان و نام پدید آور : واقعه عاشورا: در منابع کهن / به کوشش گروه سیره نگاری پژوهشکده علوم و معارف
حدیث: ترجمه ابوالقاسم پاینده... (ودیگران)

مشخصات نشر : قم : موسسه علمی - فرهنگی دارالحدیث، سازمان چاپ و نشر، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری : ۱۰۲۹ ص.

فروست: موسسه علمی - فرهنگی دارالحدیث/ پژوهشگاه قرآن و حدیث/ پژوهشکده علوم و معارف حدیث: ۱۱۳.
ISBN: 978 - 964 - 493 - 895 - 5

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

یادداشت : ترجمه ابوالقاسم پاینده، سید هاشم رسولی محلاتی، عبدالهادی مسعودی، محمدباقر کمره‌ای،
ابوالحسن میرابوظالمی، بهزاد جعفری .

موضوع : حسین بن علی (ع)، امام سوم، ۴ - ۶۱ ق.

موضوع : Hosayn ibn Ali, Imam III, 625-680

موضوع : واقعه کربلا، ۶۱ ق.

موضوع : Karbala, Battle of, Karbala, Iraq, 680

موضوع : عاشورا

Tenth of Muharram: موضوع

شناسه افزوده : موسسه علمی - فرهنگی دارالحدیث

شناسه افزوده : موسسه علمی - فرهنگی دارالحدیث/ پژوهشگاه قرآن و حدیث/

پژوهشکده علوم و معارف حدیث. گروه سیره نگاری

رده بندی کنگره: ۱۳۹۵ ۲/۵/۴۱ BP

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۹۵۳۴

شماره کتابشناسی ملی : ۴۳۲۳۳۱۶

واقعه عاشورا

در منابع کهن

فارسی - عربی

تاریخ طبری (م ۳۱۰ ق)، ارشاد سفید (م ۴۱۳ ق)، فوح ابن اعثم (م ۳۱۴ ق)،

لوهف سید ابن طاووس (م ۶۶۴ ق)، امامی صدوق (م ۳۸۱ ق)،

مسائل الطائیفین ابوالفرج (م ۳۵۶ ق)

واقعہ عاشورا (در منابع کهن)

تاریخ طبری (م ۳۱۰ق)، ارشاد مفید (م ۴۱۳ق)، فتوح ابن اعثم (م ۳۱۴ق)،
لہوف سید ابن طاووس (م ۶۶۴ق)، امالی صدوق (م ۳۸۱ق)،
مقاتل الطالبیین ابو الفرج (م ۳۵۶ق)

بہ کوشش: گروہ «سیرہ نگاری» پژوهشکدہ علوم و معارف حدیث / ۱۱۳
ترجمہ: ابوالقاسم پایندہ، سید ہاشم رسولی محلاتی، عبدالہادی مسعودی،
محمدباقر کمرہای، ابوالحسن میرابوطالبی، بہزاد جعفری

بازبین ترجمہ: محمّد مرادی

مقابلہ گر متن: امیر حسین ملک پور، رعد بھیبانی، عبد الکریم حلفی

سرپرستار: علی خنیفرزادہ

ویراستار فارسی: حسین پورشریف

ویراستار عربی: حسنین دباغ

نمونہ خوان فارسی: علینقی پارسانیا، محمود سپاسی، مصطفی اوجی،

سید ہاشم شہرستانی، مهدی جوهرچی، محمّد محمودی

صفحہ آرا: سید علی موسوی کیا

خوش نویس: حسن فرزندگان

مدیر آمادہ سازی: محمّد باقر نجفی

ناشر: سازمان چاپ و نشر دارالحدیث

چاپ: اول / ۱۳۹۵

چاپخانه: دارالحدیث

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۵۰۰۰۰ تومان

دفتر مرکزی: قم، میدان شہدا، خیابان معلم، پلاک ۱۲۵، تلفن: ۳۷۷۴۰۵۲۳ - ۰۲۵ / فاکس: ۳۷۷۴۰۵۷۱ - ۰۲۵ /
ص.ب ۴۴۶۸ / ۳۷۱۸۵

نمایشگاه دائمی علوم حدیث (قم، خیابان معلم) تلفن: ۳۷۷۴۰۵۴۵ - ۰۲۵ / فروشگاه شماره «۲» (قم، خیابان معلم،
مجتمع ناشران، طبقہ همکف پلاک ۲۹) تلفن: ۳۷۸۴۲۳۰۹ - ۰۲۵ / ۳۷۸۴۲۳۱۰ - ۰۲۵ / فروشگاه شماره «۳» (شہر
ری، حرم حضرت عبدالعظیم حسنی علیہ السلام درب شرقی ۷) تلفن: ۵۵۹۵۲۸۶۲ - ۰۲۱

فروشگاه شماره «۴» (شہر ری، حرم حضرت عبدالعظیم حسنی علیہ السلام درب جنوبی) تلفن: ۵۱۲۲۴۴۹۳ - ۰۲۱

فروشگاه شماره «۵» (شہر ری، حرم حضرت عبدالعظیم حسنی علیہ السلام بازار قدیم) تلفن: ۵۵۹۳۰۹۹۹ - ۰۲۱

پلاک ۱۹/۱

<http://darolhadith.ir>

darolhadith.20@gmail.com

ISBN: 978 - 964 - 493 - 895 - 5

۳ ۴۰۱۴۳۸ ۰۰۱۰۱۵

* کلیہ حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.

www.hadith.net

منابع حدیثی و تاریخی فراوانی، حادثه کربلا را گزارش کرده‌اند؛ ولی می‌توان گفت که در میان همه آنها، شش منبع، به دلیل قدمت، اعتبارنسبی، جامعیت و نیز پیوستگی روایت، از گذشته تا امروز، به گستردگی مورد استناد قرار گرفته‌اند. این منابع عبارت‌اند از: تاریخ الطبری، الإرشاد، الفتوح، الملهوف، أمالی الصدوق و مقاتل الطالبیین. ما نیز در نگارش دانش‌نامه امام حسین علیه‌السلام، از این شش منبع، فراوان بهره گرفته و حتی متن کامل گزارش‌های این منابع را در پایان آن کتاب آورده‌ایم.

اما از آن‌جا که شاید افرادی نمی‌توانند و یا نمی‌خواهند دوره شانزده جلدی دانش‌نامه یاد شده را تهیه کنند و در عین حال، مایل‌اند منابع یاد شده را داشته باشند، در کتاب حاضر، متن گزارش‌های منابع ششگانه یاد شده از وقایع کربلا، همراه با ترجمه، به صورت کتاب مستقل، در اختیار علاقه‌مندان قرار می‌گیرد.

و اینک توضیح کوتاهی درباره این منابع، به ترتیبی که در کتاب آمده‌اند:

۱. گزارش طبری (م ۳۱۰ ق) در کتاب «تاریخ الطبری» از واقعه عاشورا

تاریخ الطبری، نوشته ابو جعفر محمد بن جریر طبری، یکی از مهم‌ترین منابع تاریخی در تبیین تاریخ اسلام، از جمله واقعه عاشورا است. نکته بسیار مهم در گزارش طبری از این واقعه، آن است که برخی از مقتل‌های معتبر و مفقود (مانند: مقتل ابو مخنف) را در اختیار پژوهشگران قرار می‌دهد و جزئیاتی را از حادثه کربلا ارائه می‌نماید که دیگران گزارش نکرده‌اند و هیچ پژوهشگری از آنها بی‌نیاز نیست.

نسخه مورد استفاده از این اثر در این جا، تحقیق محمد ابوالفضل ابراهیم، چاپ دارالمعارف قاهره و ترجمه ابوالقاسم پاینده (۱۲۹۰ - ۱۳۶۳ ش)، از انتشارات اساطیر تهران است.

۲. گزارش شیخ مفید (م ۴۱۳ ق) در کتاب «الإرشاد» از واقعه عاشورا

هر چند مبنای اصلی گزارش شیخ مفید هم مانند طبری، همان کتاب ابو مخنف است، لیکن تفاوت‌های قابل توجهی در آن وجود دارد.

به طور کلی، گزارش طبری (نویسنده برجسته اهل سنت) و گزارش شیخ مفید (نویسنده برجسته شیعه)، دو منبع کامل و معتبر (و عمدتاً متکی بر گزارش ابو مخنف) از واقعه عاشورا هستند که خوانندگان را از منابع دیگری با همین سیاق (نظیر أنساب الأشراف)، بی‌نیاز می‌سازند.

نسخه مورد استفاده از این اثر، تحقیق مؤسسه آل‌البیت لإحياء التراث، چاپ انتشارات مهر قم، و ترجمه سیدهاشم رسولی محلاتی، از انتشارات اسلامیة تهران است.

۳. گزارش احمد ابن اعثم کوفی (م ۳۱۴ق) در کتاب «الفتوح» از واقعه عاشورا

هر چند این کتاب در ردیف منابعی مانند تاریخ الطبری و الإرشاد مفید نیست، لیکن یکی از منابع کهن و مهم تاریخ عاشورا شمرده می‌شود؛ چرا که گزارش‌هایی انحصاری دارد و در نگارش‌های پس از آن (بویژه مقتل خوارزمی و الملهوف سید ابن طاووس)، بسیار تأثیرگذار بوده است.

نسخه مورد استفاده از این اثر، تحقیق علی شیری، چاپ دار الأضواء بیروت و ترجمه آقای عبدالهادی مسعودی است که به سفارش پژوهشکده علوم و معارف حدیث، انجام گرفته است.

۴. گزارش سید ابن طاووس (م ۶۶۴ ق) در کتاب «الملهوف» یا «لهوف» از واقعه عاشورا

زیبایی و خوش‌دستی متن این مقتل و شخصیت مؤلفش - که به زهد و معنویت، شهرت دارد - موجب اقبال جامعه شیعی بدان گردیده است.

نسخه این اثر، تحقیق فارس حسون تبریزیان (م ۱۴۲۶ق)، چاپ دار الأسوه تهران و ترجمه ابوالحسن میرابوطالبی (۱۳۱۱ - ۱۳۸۳ ش)، از انتشارات دلیل ما در قم است.

۵. گزارش شیخ صدوق (م ۳۸۱ق) در کتاب «الأمالی» از واقعه عاشورا

صدوق، در این کتاب، واقعه کربلا را ضمن احادیث نقل شده از امامان اهل بیت علیهم‌السلام آورده است. گزارش شیخ صدوق، در عین کوتاه بودن، نکات قابل توجهی برای پژوهشگران در بردارد.

نسخه مورد استفاده، از این اثر، تحقیق قسم الدراسات الإسلامية لمؤسسة البعثة، چاپ مؤسسة البعثة تهران و ترجمه محمدباقر کمره‌ای (۱۲۸۴ - ۱۳۷۴ ش)، از انتشارات اسلامیه تهران است.

۶. گزارش ابو الفرج اصفهانی (م ۳۵۶ق) در کتاب «مقاتل الطالبیین» از واقعه عاشورا

از جمله دلایل انتخاب این گزارش، قدمت و اعتبار منبع، مستند بودن گزارش‌ها و ارائه نکاتی نو در عین کوتاهی متن، در باره حوادث عاشورا است.

نسخه مورد استفاده از این اثر، تحقیق سید احمد صقر، از انتشارات الشریف الرضی قم و ترجمه آقای بهراد جعفری از انتشارات جعفری‌راد تهران است.

نکاتی در باره این کتاب

در باره این کتاب، چند نکته ضروری، یادآوری می‌گردد:

۱. برخی از مطالبی که در این مقتلها آمده‌اند، به دلیل اشکال محتوا یا کم‌فایده بودن، در متن دانش‌نامه امام حسین علیه‌السلام، مورد استفاده نگرفته یا مورد نقد، واقع شده‌اند. از این رو، عرضه متن کامل آنها در این جا، تنها به جهت فوایدی است که در ارائه متن کامل و پیوسته وجود دارد و هرگز به معنای تأیید همه مطالب آنها نیست، چنان که این آثار، همچون دیگر کتاب‌های تاریخی، گزارش‌های متفاوت و گاه متعارضی از وقایع دارند که در این جا تلاشی برای حل آنها صورت نگرفته است. البته در متن دانش‌نامه پیش گفته، ضمن نقدها و توضیحات، پژوهش‌هایی گسترده و در خور در این حوزه‌ها انجام شده است.

۲. ترجمه‌ها به لحاظ سبک، متفاوت اند و تلاش شد برای رعایت امانت، تصرفی در آنها صورت نگیرد و بجز موارد اندک - که اشکال محرزى داشتند و یا افزوده‌های غیر ضرور در میان بود و یا بخشی از متن، ترجمه نشده بود و ترجمه شد - تغییر خاصی در آنها صورت نگرفته است. ضمناً اسناد رجالی نقل‌ها و روایات تاریخی، از سوی خود مترجمان، حذف شده است.

۳. گاه برای روشن شدن يك نکته یا توضیح در باره شخصی، ناگزیر از افزودن نکته‌ای یا نام کسی در متن شده‌ایم که افزوده‌ها، در بین دو گروه (قلاب) آمده‌اند.

ضمناً از آن جا که در متن و ترجمه تاریخ الطبری به ندرت عنوان وجود داشت، با هدف تفکیک مطالب، عناوینی (البته در میان گروه) افزوده شد.

۴. از آن جا که در این منابع، نام ائمه علیهم‌السلام بخصوص امام حسین علیه‌السلام به فراوانی تکرار شده، گاه از تکرار عبارتهای تعظیم و تکریم، خودداری شده است.

۵. به منظور تسهیل دسترسی خواننده به منبع اصلی (در آدرس‌یابی)، شماره جلد و صفحه منابع اصلی، در کنار صفحات درج گردیده و نقطه شروع هر صفحه نیز با توپ سیاه، نشان داده شده است.

ضمن سپاس‌گزاری از همه عزیزانی که در آماده‌سازی این مجموعه همکاری داشته‌اند، بویژه حجج اسلام سید محمود طباطبایی و سید روح الله سید طبایی، از خداوند منان برای همه آنان پاداشی در خور فضل و کرامتش مسئلت دارم.

محمد محمدی ری شهری

۱۳۹۵ / ۰۴ / ۲۷

۱۱ شوال ۱۴۳۷

واقعه عاشورا در منابع کهن

فهرست تفصیلی

پیش‌گفتار

گزارش یکم . مقتل سید الشهداء علیه‌السلام به روایت طبری (م ۳۱۰ ق) در کتاب «تاریخ الطبری»... ۶

گزارش دوم . مقتل سید الشهداء علیه‌السلام به روایت شیخ مفید (م ۴۱۳ ق) در کتاب «الإرشاد»... ۷

گزارش سوم . مقتل سید الشهداء علیه‌السلام به روایت احمد ابن اعثم کوفی (م ۳۱۴ ق) در کتاب

«الفتوح»... ۷

گزارش چهارم . مقتل سید الشهداء علیه‌السلام به روایت سید ابن طاووس (م ۶۶۴ ق) در کتاب

«الملهوف»... ۸

گزارش پنجم . مقتل سید الشهداء علیه‌السلام به روایت شیخ صدوق (م ۳۸۱ ق) در کتاب «الأمالی»... ۸

گزارش ششم . مقتل سید الشهداء علیه‌السلام به روایت ابوالفرج اصفهانی (م ۳۵۶ ق) در کتاب

«مقاتل الطالبیین»... ۸

نکاتی درباره این کتاب... ۸

گزارش یکم : مقتل سید الشهداء علیه‌السلام به روایت «تاریخ الطبری»

تاریخ الطبری (تاریخ الأمم و الملوك)... ۱۱

خلافت یزید بن معاویه... ۱۳

خروج حسین علیه‌السلام از مدینه و اقامتش در مکه... ۲۱

خبر برکناری ولید از فرمانداری مدینه و ولایت عمرو بن سعید بر آن... ۲۵

سخن از رفتن عمرو بن زبیر به جنگ عبد الله بن زبیر... ۲۵

سخن از کس فرستادن کوفیان به نزد حسین علیه‌السلام و قضیه مسلم بن عقیل... ۳۳

نامه حسین علیه‌السلام به اهل بصره... ۵۵

ورود عیدالله بن زیاد به کوفه...۷۱

دستگیری هانی و خروج کردن مسلم...۷۱

حرکت حسین علیه السلام به سوی کوفه...۱۱۳

سخن از رفتن حسین علیه السلام سوی کوفه و حوادثی که در اثنای آن بود...۱۱۳

رسیدن خبر کشته شدن مسلم...۱۴۹

آن گاه سال شصت و یکم در آمد...۱۵۵

سخن از حوادث سال شصت و یکم هجری...۱۵۵

برخورد کاروان حسین علیه السلام با سپاه حر...۱۵۵

ورود حسین علیه السلام به کربلا...۱۷۳

عصر تاسوعا و شب عاشورا...۱۹۱

روز عاشورا...۲۰۵

شروع نبرد و کشته شدن برخی اصحاب حسین علیه السلام...۲۲۳

کشته شدن اهل بیت حسین علیه السلام...۲۵۹

کشته شدن حسین علیه السلام...۲۶۷

غار کردن و به اسارت در آوردن اهل بیت حسین علیه السلام و فرستادن آنها به کوفه...۲۸۳

فرستادن سرها و اسیران به شام...۲۹۱

سخن از نام هاشمیان که با حسین علیه السلام کشته شدند و شمار کشتگان...۳۰۷

گزارش دوم: مقتل سید الشهداء علیه السلام به روایت «الإرشاد»، شیخ مفید

الإرشاد...۳۱۷

باب احوال امام حسین علیه السلام...۳۱۹

فصل: دلایل امامت آن حضرت...۳۲۵

- فصل : داستان مردن معاویه و فرستادن نامه از کوفیان و . . . ۳۲۷
- خروج از مدینه و آمدن به مکه معظمه... ۳۳۱
- نامه‌های اهل کوفه و فرستادن آن حضرت مسلم بن عقیل را به کوفه... ۳۳۳
- آمدن عبید الله بن زیاد به کوفه و کشته شدن هانی و مسلم... ۳۴۳
- فصل : حرکت سید الشهداء علیه السلام از مکه به سوی عراق... ۳۷۹
- گرفتاری قیس بن مسهر صیداوی فرستاده امام حسین علیه السلام و . . . ۳۸۵
- رسیدن خبر شهادت مسلم به آن حضرت... ۳۹۱
- برخورد آن حضرت با حرّ بن یزید ریاحی... ۳۹۵
- ورود حضرت به زمین کربلا... ۴۰۵
- شب عاشورا و سخنان حضرت و اصحاب... ۴۱۵
- روز عاشورا و مقاتله اصحاب آن حضرت... ۴۲۳
- توبه حر و ملحق شدنش به لشکر امام... ۴۲۷
- مبارزه اصحاب امام و شهادت آنان و . . . ۴۳۱
- مبارزه علی اکبر علیه السلام و شهادت آن جناب و شهادت قاسم بن الحسن... ۴۳۹
- شهادت عبد الله بن حسین و سایر بنی هاشم و حضرت ابا الفضل علیه السلام... ۴۴۱
- مبارزه سید الشهداء علیه السلام و شهادت آن حضرت... ۴۴۵
- ورود اهل بیت علیهم السلام به دار الإمارة کوفه... ۴۵۱
- ورود اهل بیت علیهم السلام به شام و مجلس یزید... ۴۵۹
- فصل : رسیدن خبر شهادت آن حضرت به مدینه... ۴۶۳
- فصل : اسامی جوانان بنی هاشمی که در کربلا کشته شدند... ۴۶۷
- باب در بیان شمه‌ای از فضائل حسین علیه السلام و فضیلت زیارت و . . . ۴۶۹

فصل : فضیلت زیارت حضرت امام حسین علیه السلام... ۴۷۵

باب در بیان فرزندان امام حسین علیه السلام... ۴۷۷

گزارش سوم : مقتل سید الشهداء علیه السلام به روایت «الفتوح» ابن اعثم

الفتوح... ۴۷۹

سخنرانی یزید بن معاویه... ۴۸۵

نامه به اهل بیعت برای بیعت گرفتن... ۴۸۷

نامه یزید بن معاویه به ولید بن عتبه... ۵۰۷

وصیت حسین بن علی علیه السلام به برادرش محمد بن حنفیه... ۵۱۱

وصیت امام حسین علیه السلام به برادرش محمد... ۵۱۳

اخبار کوفه و نامه نگاری کوفیان با حسین بن علی علیه السلام... ۵۲۵

نامه نخست کوفیان به حسین بن علی علیه السلام... ۵۲۷

نامه دوم کوفیان... ۵۲۹

نامه حسین بن علی به کوفیان... ۵۲۹

بیرون آمدن مسلم بن عقیل به مقصد عراق... ۵۳۱

فرود آمدن مسلم بن عقیل در کوفه و گرد آمدن شیعیان برای بیعت با او... ۵۳۵

حرکت عبید الله بن زیاد و فرود آمدنش در کوفه و کارهایش در آن جا... ۵۴۱

هانی و عبید الله بن زیاد... ۵۵۵

مسلم بن عقیل و شورش او بر عبید الله بن زیاد... ۵۶۱

در آمدن مسلم بن عقیل بر عبید الله بن زیاد و سخن گفتن و کیفیت قتل او... ۵۷۳

کشته شدن هانی بن عروه پس از مسلم بن عقیل - خداوند ، هر دو را رحمت کند... ۵۷۹

نامه عبید الله بن زیاد به یزید بن معاویه... ۵۸۱

- سرآغاز اخبار امام حسین علیه السلام... ۵۸۳
- حرکت امام حسین علیه السلام به سوی عراق... ۵۹۳
- ماجرای عبید الله بن حُرّ جُعفی... ۶۰۱
- ماجرای حُرّ بن یزید ریاحی ، هنگامی که عبید الله بن زیاد ، او را به نبرد... ۶۰۵
- نامه امام حسین علیه السلام به کوفیان... ۶۱۵
- فرود آمدن حسین علیه السلام در کربلا... ۶۲۱
- گرد هم آمدن لشکر برای جنگ با امام حسین علیه السلام... ۶۲۹
- آغاز جنگ میان حسین علیه السلام و لشکر دشمن... ۶۵۳
- کشته شدگان پیش روی حسین علیه السلام... ۶۵۵
- نام فرزندان ، برادران و عموزادگان به شهادت رسیده در پیش روی حسین علیه السلام ..
- ۶۷۱....
- سخن راندن زینب دختر علی - رضوان خدا بر او باد... ۶۹۱
- در آمدن کاروان بر عبید الله بن زیاد... ۶۹۵
- شوریدن عبد الله بن عقیف اُزدی بر ابن زیاد و کشته شدن او... ۶۹۷
- نامه عبید الله بن زیاد به یزید بن معاویه و فرستادن سر حسین بن علی... ۷۰۵
- گزارش چهارم : مقتل سید الشهداء علیه السلام به روایت کتاب «الملهوف» سید ابن طاووس
- الملهوف علی قَتلی الطُّفوف... ۷۲۱
- مسلك اوّل در امور مربوط به پیش از جنگ... ۷۲۳
- نامه کوفیان به حسین بن علی علیهما السلام... ۷۳۳
- نامه ای دیگر از کوفیان... ۷۳۵
- اعزام جناب مسلم بن عقیل به کوفه... ۷۳۵

- نامه امام حسین علیه السلام به اشراف بصره... ۷۳۷
- نامه یزید بن مسعود نهشلی به امام حسین علیه السلام... ۷۴۱
- حاکم شدن ابن زیاد بر کوفه... ۷۴۱
- حرکت امام به سوی عراق... ۷۵۵
- خطبه امام به گاه عزیمت به جانب عراق... ۷۵۷
- ارسال نامه امام توسط قیس بن مسهر صیداوی... ۷۶۵
- مواجه شدن امام با سپاه حر... ۷۶۷
- مسلك دوم: در شرح حال جنگ و اموری که نزدیک و مربوط بدان است... ۷۷۳
- امان نامه شمر برای فرزندان امّ البنین... ۷۷۵
- شب عاشورا... ۷۷۵
- روز عاشورا... ۷۸۱
- توبه حرّ بن یزید ریاحی... ۷۸۵
- نماز ظهر عاشورا... ۷۹۳
- کسب اجازه علی اکبر علیه السلام برای مبارزه... ۷۹۵
- شهادت قاسم بن الحسن علیه السلام... ۷۹۷
- شهادت علی اصغر علیه السلام... ۷۹۷
- شهادت أبو الفضل العباس علیه السلام... ۷۹۹
- نبرد امام علیه السلام با سپاه دشمن... ۷۹۹
- غارت خیام حرم و اسارت آل الرسول علیهم السلام... ۸۱۱
- اسب تاختن بر بدن مطهر امام علیه السلام... ۸۱۳
- عاقبت کار حاضرین در صحنه کربلا... ۸۱۵

مسلك سوم ، پيرامون امور پس از شهادت حسين عليه السلام... ۸۱۹

أسرا در شام... ۸۴۳

گزارش پنجم : مقتل سيّد الشهداء عليه السلام به روايت كتاب «الأمالى»

مجلس بيست و هفتم... ۸۸۱

مجلس بيست و هشتم... ۸۹۱

مجلس بيست و نهم... ۹۰۱

مجلس سی ام... ۹۱۳

مجلس سی و یکم... ۹۳۹

گزارش ششم : مقتل سيّد الشهداء عليه السلام به روايت كتاب «مقاتل الطالبين»

مطالبی در باره حسين بن علی بن ابی طالب عليهم السلامو چگونگی شهادت او ، و ۹۵۱

مسلم بن عقيل بن ابی طالب عليه السلام... ۹۵۳

علی بن الحسين ، علی اکبر عليه السلام که هیچ فرزندی از او به جای نماند... ۹۵۳

عبد الله بن علی بن ابی طالب عليهم السلام... ۹۵۵

جعفر بن علی بن ابی طالب عليهم السلام... ۹۵۹

عثمان بن علی بن ابی طالب عليهم السلام... ۹۵۹

عبّاس بن علی بن ابی طالب عليهم السلام... ۹۶۳

محمّد بن علی بن ابی طالب عليهم السلام «محمّد اصغر»... ۹۶۳

ابوبکر بن علی بن ابی طالب عليهم السلام... ۹۶۳

ابو بکر بن حسين بن علی بن ابی طالب عليهم السلام... ۹۶۵

قاسم بن حسن بن علی بن ابی طالب عليهم السلام... ۹۶۵

عبد الله بن الحسن بن علی بن ابی طالب عليهم السلام... ۹۶۷

- عبد الله بن الحسين بن علي بن ابي طالب عليهما السلام... ٩٦٧
- عون بن عبد الله بن جعفر بن ابي طالب عليه السلام «عون اكبر»... ٩٦٩
- محمد بن عبد الله بن جعفر بن ابي طالب... ٩٧١
- عبيد الله بن عبد الله بن جعفر بن ابي طالب... ٩٧١
- عبد الرحمان بن عقيل بن ابي طالب... ٩٧٣
- جعفر بن عقيل بن ابي طالب... ٩٧٣
- عبد الله بن عقيل بن ابي طالب «عبد الله اكبر»... ٩٧٣
- محمد بن مسلم بن عقيل بن ابي طالب... ٩٧٣
- عبد الله بن مسلم بن عقيل بن ابي طالب... ٩٧٥
- محمد بن ابي سعيد احول فرزند عقيل بن ابي طالب... ٩٧٥
- ادامه ماجرای حسين بن علي عليه السلام و جريان شهادت آن بزرگوار... ٩٧٥
- ادامه گفتار تا شهادت امام حسين عليه السلام... ١٠٠٧